

Psychosociale triage: nut en noodzaak

Sophia E. Kramer & S. Theo Goverts
Afd. KNO/Audiologie
VUMC, EMGO+ Instituut
Amsterdam

*Voor het schatten van de beperking die een
persoon ervaart, is een diagnose niet nodig.....*

Systematische review van de literatuur naar factoren die het gebruik van en tevredenheid met hoortoestellen beïnvloeden

Project uitgevoerd door **Oticon's Research Centre Eriksholm**
in **Denemarken**

Line Knudsen, Marie Öberg, Claus Nielsen, Graham Naylor, Sophia E. Kramer

Hoortoestelrevalidatie

❖ Weinig belangstelling voor hoortoestellen

❖ **20% - 40% van de mensen die van een hoortoestel zouden kunnen profiteren, hebben er een**

- ❖ Smits et al. 2006 (slechts 42% van de personen met score 'slecht' had hoortoestel)
- ❖ Smeeth et al. 2002 (< 50% van de mensen die HT nodig had, bezat er een)
- ❖ Kochkin, 2005 (slechts 23% van de mensen met hoorproblemen neemt een HT)
- ❖ Hougaard & Ruf, 2009 (31.8% van de mensen met gehoorverlies neemt een HT)

❖ Hoortoestellen blijven in de la liggen

❖ **Een aanzienlijk deel van de mensen die HT bezit, gebruikt die niet**

- ❖ Smeeth et al., 2002 (40% van HT bezitters gebruikt HT niet regelmatig)
- ❖ Popelka et al., 1998 (15% van degenen met PTA4freq > 25 dB gebruikten HA)
- ❖ Davis, 1998 (30% of HA niet gebruikt, of niet effectief gebruikt: 50%)

❖ Tevredenheid met de toestellen niet significant toegenomen

- Kochkin, 2007
- Hougaard & Ruf, 2009: ≈ 70% satisfied

Systematische review Pubmed & CINAHL*

- **Hulp zoeken (Help seeking)**
- **Aanschaf van HT (Uptake of Hearing Aid(s))**
- **Gebruik van HT (Use of HA(s))**
- **Tevredenheid met HT (Satisfaction with HA(s))**

Inclusie/Exclusie Criteria:

Inclusie criteria

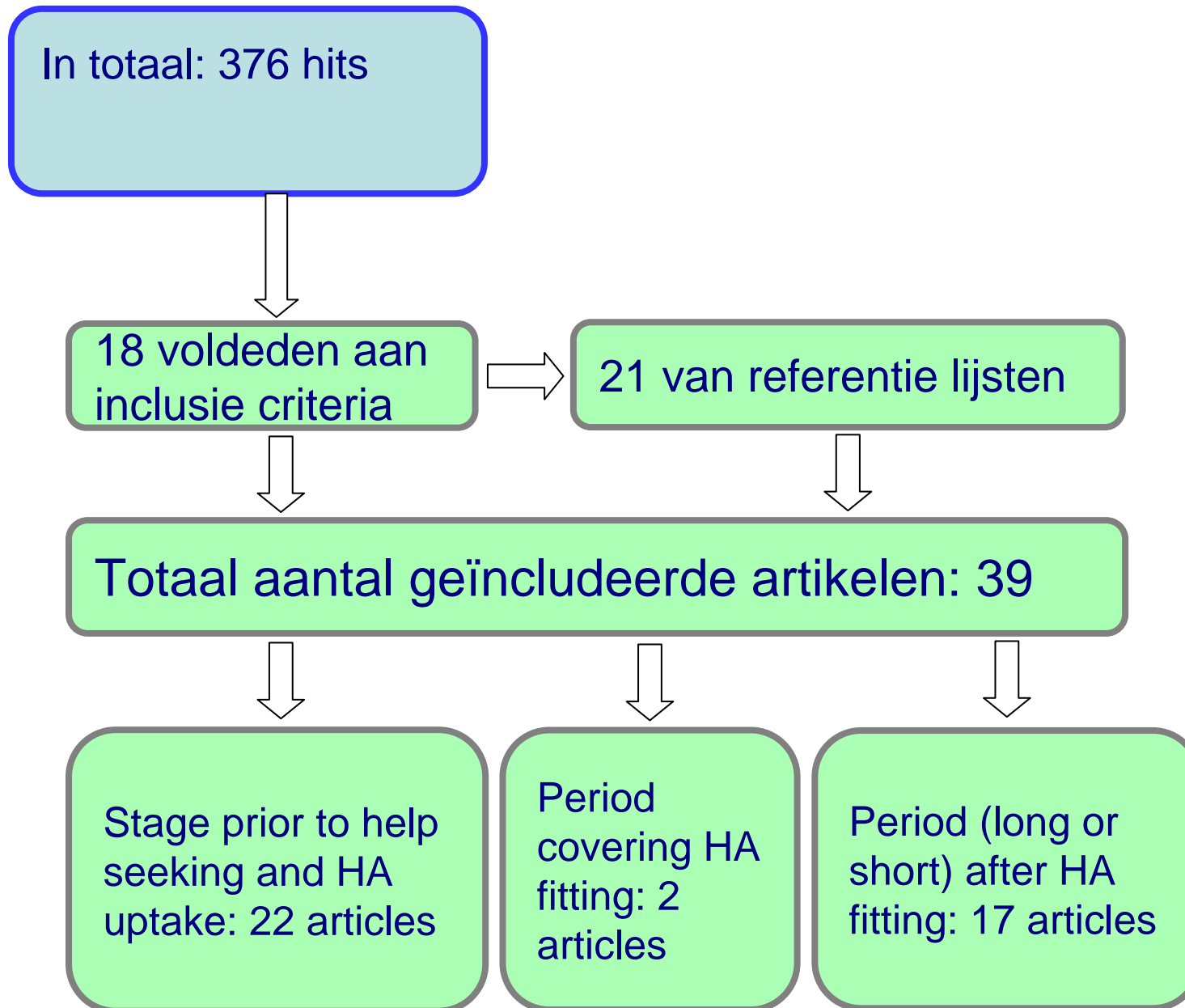
- **Volwassenen**
- **Peer reviewed artikelen (1980-2009)**
- **Empirisch onderzoek**
 - excluded: discussion papers or qualitative studies
- **Vragen(lijsten) zijn duidelijk beschreven**
- **Statistische methode is duidelijk beschreven**
- **Type studie (design): 3 levels of evidence**
- **Uitkomst van de studie:**
 - Hulp zoeken*
 - Aanschaf van HT (Uptake)*
 - Gebruik van HT (Use)*
 - Tevredenheid met HT (Satisfaction)*

Exclusie criteria

- **Uitkomst is benefit (nut in termen van verbetering spraakverstaan)**
- **Kinderen**
- **Uitkomst is “kwaliteit van leven”**

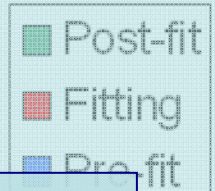
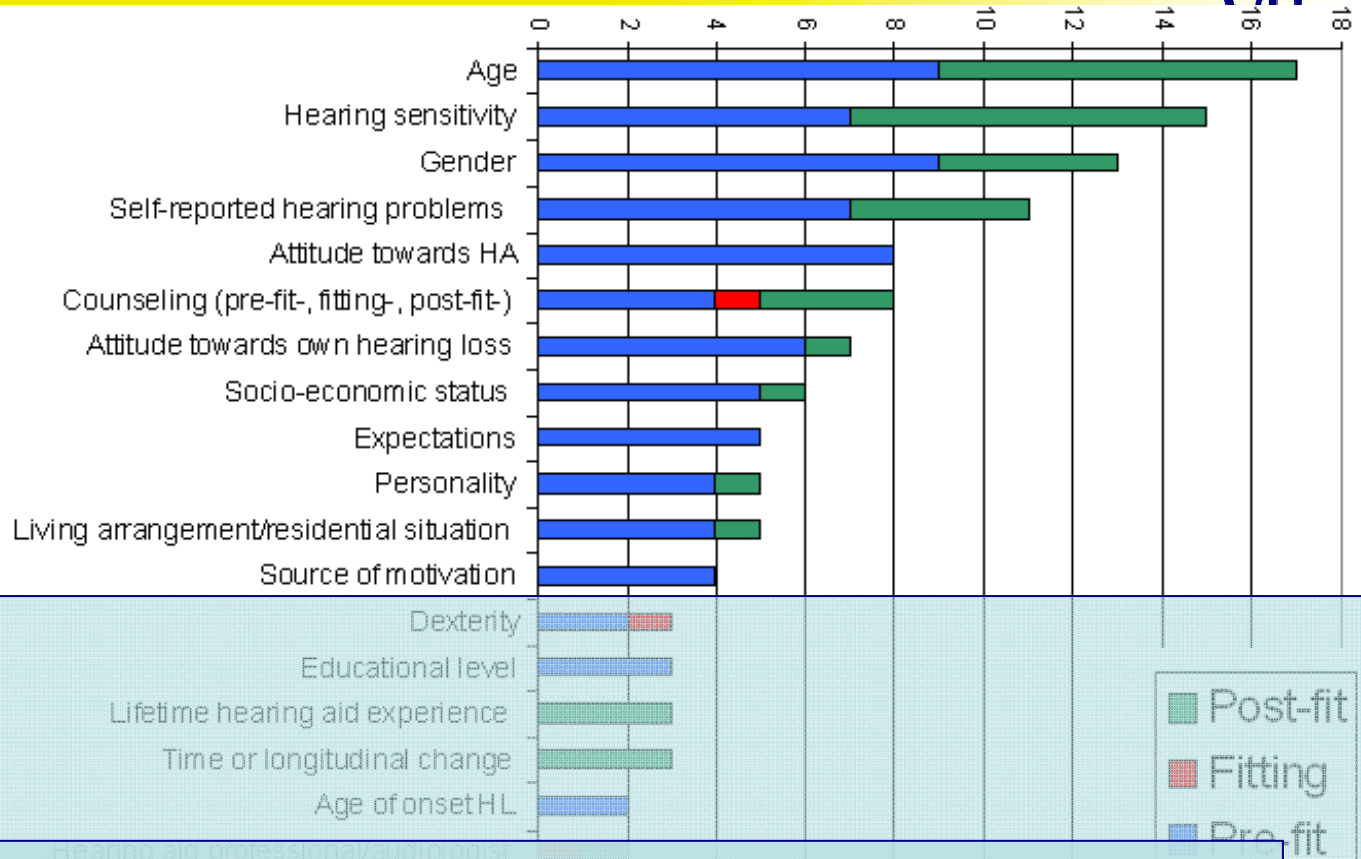
RCT
NRIS
NIDD

$22+2+17 \neq 39$

tevredenheid

- Leeftijd
- Gehoorverlies (toondrempel)
- Geslacht
- Zelf-gerapporteerd gehoor
- Houding t.a.v. hoortoestel
- Counseling
- Houding t.a.v. gehoorverlies
- Sociaal Econ. Status
- Verwachtingen van HT
- Persoonlijkheid
- Woonsituatie
- Bron van motivatie

te klein aantal studies beschikbaar om conclusies te trekken

- Behendigheid
- Opleidingsniveau
- Ervaring met HT (in jaren)
- Tijd na aanpassing (wkn, mndn)
- Leeftijd ontstaan SH
- Audition/Audiology
- Deafness
- Mate van sociale interactie
- Cosmetische aspecten HT
- Zorg over kosten HT
- Duur SH
- Eerste indruk HT
- Houding tav gezondheidszorg
- Gezondheid
- Burgerlijke status
- Gebruik van medicatie
- Aantal 'life events'
- Spraakafzien
- Type kliniek (regulier, privé)

- Dexterity
- Educational level
- Lifetime hearing aid experience
- Time or longitudinal change
- Age of onset HL
- Hearing aid professional/counselor
- Amount of social interaction
- Cosmetic appearance of HA
- Concern about cost
- Duration of HL
- First impression of hearing aid
- General health attitude
- Health
- Married
- Medication
- Number of major life events
- Speech reading
- Type of clinic (private vs public)

Number of studies

Presentatie van de resultaten per factor:

Wanneer ≥ 4 artikelen per factor beschikbaar dan
resultaten samengevat in een tabel:

+ = positieve relatie tussen factor & uitkomst variabele

- = een negatieve relatie

0 = geen relatie

Factoren zonder consistente resultaten

Summary table – Houding t.o.v. ...

Uitkomst variabele	Aantal studies	
Hulp zoeken (Help seeking)	1	
Aanschaf (Uptake)		+
Gebruik (Use)		00++++
Tevredenheid (Satisfaction)		000++

**Geen overeenkomst tussen studies:
evidentie ontbreekt!**

Factoren zonder consistente resultaten

Summary table – Expectations about HA		
Uitkomst Variabele	Aantal studies	Resultaten
Hulp zoeken (Help seeking)	No data	
Aanschaf (Uptake)	1	0
Gebruik (Use)	3	00+
Tevredenheid (Satisfaction)	5	+++ 00

Factoren zonder consistente resultaten

Summary table – Counseling programma		
Uitkomst variabele	Aantal studies	Resultaten
Hulp zoeken (Help seeking)	No data	
Aanschaf (Uptake)	No data	
Gebruik (Use)	7	00000++
Tevredenheid (Satisfaction)	7	0000+++

Factor waarvoor overeenstemming in resultaten begint te verschijnen:

Summary table – Gehoorverlies (Toonaudiogram)		
Uitkomst variabele	Aantal studies	Resultaten
Hulp zoeken (Help seeking)	4	0+++
Aanschaf (Uptake)	3	+++
Gebruik (Use)	8	000000++
Tevredenheid (Satisfaction)	9	0000000++

- Gevoeligheid gehoor voor zuivere tonen (drempel audiogram) significant geassocieerd met *hulp zoeken* en *aanschaf* (met toenemende ernst van SH wordt kans op hulp zoeken en aanschaf groter), maar **niet** het *gebruik van* of *tevredenheid met* het hoortoestel.

Leeftijd

Summary table - Leeftijd		
Uitkomst variable	Aantal studies	Resultaten
Hulp zoeken (Help seeking)	3	000
Aanschaf (Uptake)	2	0+
Gebruik (Use)	11	0000000000-
Tevredenheid (Satisfaction)	12	000000000---

- Meerderheid beschikbare studies: geen verband tussen leeftijd en gebruik en tevredenheid
- N.B. Meeste studies beperkt tot groepen 60+ jaar.

Geslacht

Summary table - Geslacht		
Uitkomst variabele	Aantal studies	Resultaten
Hulp zoeken (Help seeking)	3	000
Aanschaf (Uptake)	2	00
Gebruik (Use)	7	0000000
Tevredenheid (Satisfaction)	6	000000

100% Overeenstemming!

Zelf gerapporteerde hoorproblemen

Summary table – Hoorproblemen (subjectief)		
Uitkomst variabele	Aantal studies	Resultaten
Hulp zoeken (Help seeking)	3	+++
Aanschaf (Uptake)	3	+++
Gebruik (Use)	3	+++
Tevredenheid (Satisfaction)	5	+++++

Gemeten m.b.v.
vragenlijsten
HHIE, CSS,
HDHS, ...

100% Overeenstemming!

- Iemand's perceptie van zijn/haar slechthorendheid heeft een positief verband met alle vier de uitkomsten!

Conclusies review studie:

- Voor meerderheid factoren geldt: geen consensus over invloed factoren op *hulp zoeken, aanschaf, gebruik, tevredenheid* HT
- Voor sommige factoren wel consistente resultaten over studies:
 - Toon drempel (effect op *hulp zoeken* en *aanschaf*, niet op gebruik, tevredenheid)
 - Geslacht (geen effecten)
 - Leeftijd (*geen effect, misschien in jongere groepen*)
 - Zelf-gerapporteerd gehoor (+ effect op alle uitkomstmaten)

DUS:

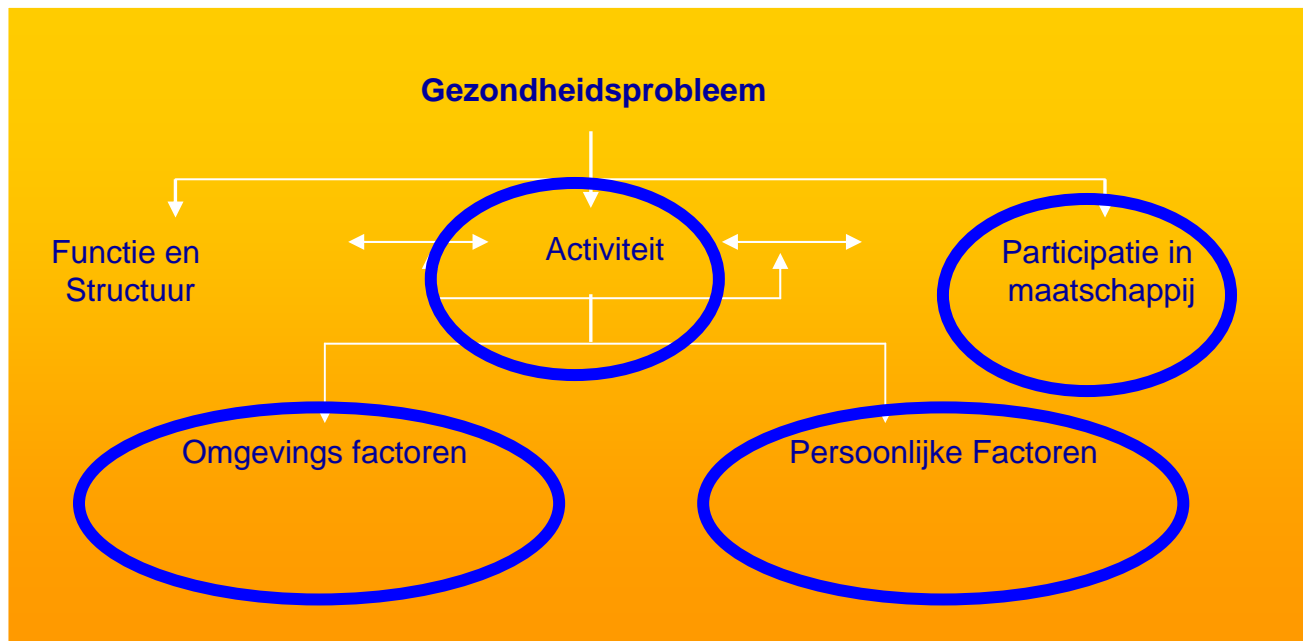
- Zelf gerapporteerd gehoorverlies essentieel!

Toonaudiogram vs. zelfrapportage (WHO-ICF)

Toonaudiogram is vooral een maat voor de **gehoorstoornis**.

Zelfrapportage omvat niet alleen gehoorstoornis maar ook **hoor-activiteiten** en **context** van een persoon.

Context bepalend voor gebruik en tevredenheid en dus voor succes van revalidatie!!

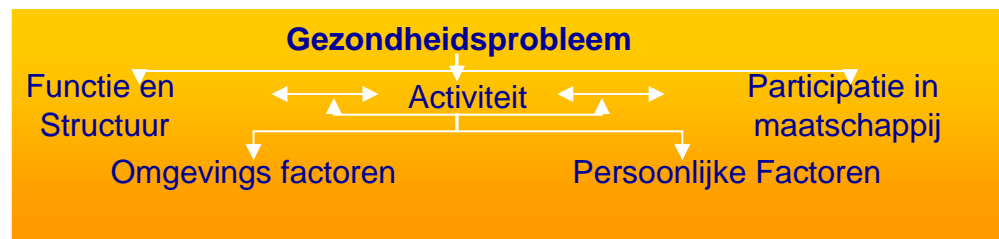

Context bepalend voor succes van de revalidatie

Denk aan:

- Fysieke omgeving (woonsituatie, arbeidsomgeving, werkomgeving)
- Levensfase (werkend, gepensioneerd, gezin)
- Manier van coping met een verlies
- Cognitie, karakter
- Aan/afwezigheid van support van anderen
- Gehoorzaamheid onderkennen ja of nee (motivatie)

Psychosociaal traject!

Integraal zorgtraject

Hoortoestelzorg moet onderdeel zijn van integrale gedifferentieerde benadering en waar nodig aangevuld worden met óf vervangen worden door:

- Maatschappelijk werker, psycholoog
- Begeleiding anderszins...
- Training spraakafzien
- Training communicatiestrategieën
- Hoortraining
- Assertiviteitstraining
- Lotgenotencontact (groep, internet)
-

**Psychosociale
triage!**

Psychosociale triage en zorg nuttig?

- Studie Laplante-Levesque et al., 2012 Australië naar keuze zorgtraject (m.b.v. shared decision making) voor mensen (N=153) die voor 't eerst hulp zochten:
 - 43% van de deelnemers koos hoortoestelaanpassing
 - 39% koos de optie: geen interventie
 - 18% koos groeps- of thuisprogramma!

- Studie Vumc (2006) Van de 151 deelnemers meldden 147 personen (97%) hulp te wensen bij het omgaan met hoorproblemen in de arbeidssituatie.

- De Graaf en Bijl (2002): begeleiding in omgaan met SH op 't werk een van de meest gerapporteerde behoeften van ernstig slechthorenden en doven

Hoortoestelrevalidatie in Nederland anno 2012

- ❖ Belangstelling voor hoortoestellen is laag
- ❖ Hoortoestellen blijven in de la liggen
- ❖ Tevredenheid met de toestellen niet significant toegenomen

Om de kwaliteit van de hoorzorg te verbeteren is aandacht voor de psychosociale dimensie nuttig en noodzakelijk

- ❖ bij aanvang van de revalidatie (triage)
- ❖ in het zorg aanbod
- ❖ in de scholing van professionals

Articles

Factors Influencing Help Seeking, Hearing Aid Uptake, Hearing Aid Use and Satisfaction With Hearing Aids: A Review of the Literature

**Line Vestergaard Knudsen¹, Marie Öberg², Claus Nielsen¹,
Graham Naylor¹, and Sophia E. Kramer^{1,3}**

Trends in Amplification

14(3) 127–154

© The Author(s) 2010

Reprints and permission: <http://www.sagepub.com/journalsPermissions.nav>

DOI: 10.1177/1084713810385712

<http://tia.sagepub.com>

<http://tia.sagepub.com>

 SAGE

EINDE